

**เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
มีพระชนมพรรษาครบ ๘๐ พรรษา**

**เรื่องเต็มการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๔๖ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
The Proceeding of 46th Kasetsart University Annual Conference**

สาขาศึกษาศาสตร์ (Subject: Education)
 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Subject: Humanities and Social Sciences)
 สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ (Subject: Economics and Business Administration)
 สาขาส่งเสริมการเกษตรและคหกรรมศาสตร์
 (Subject: Agricultural Extension and Home Economics)

**“เกษตรศาสตร์เกิดพระเกี้ยว ๘๐ พรรษา
เพื่อประเทศไทยอยู่เย็นเป็นสุข”**

*“Kasetsart University celebrates His Majesty’s 80th birthday
and 80 years of peace and prosperity in the Kingdom”*

เรื่องได้มีการประชุมวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 46
The Proceeding of 46th Kasetsart University Annual Conference

เล่มที่ 4

สาขาศึกษาศาสตร์ (Subject: Education)

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Subject: Humanities and Social Sciences)

สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ (Subject: Economics and Business Administration)

สาขาส่งเสริมการเกษตรและคหกรรมศาสตร์

(Subject: Agricultural Extension and Home Economics)

จัดโดย (Organized by)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (Kasetsart University)

ร่วมกับ (in cooperation with)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (Commission of Higher Education)

กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (Ministry of Agriculture and Cooperatives)

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Ministry of Science and Technology)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(Ministry of Natural Resource and Environment)

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(Ministry of Information and Communication Technology)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (National Research Council of Thailand)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (The Thailand Research Fund)

29 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ 2551 (29 January – 1 February 2008)

สารบัญ

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(Subject: Humanities and Social Sciences)

ภาคบรรยาย (Oral Presentation)

1. มน.ศค.2/
O22 ภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ: ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างคุณลักษณะทางจิตวิทยา การทำงานเป็นทีม และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ..... 207
Leadership of Entrepreneurs: Structural Relationship among Psychological Characteristics, Teamwork, and Success in Business
โดย รัตติกรณ์ จงวิศาล
2. มน.ศค.3/
O32 ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการออมของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร... 216
Causal Factors of Saving Behavior of Undergraduate Students in Bangkok
โดย หทัยรัตน์ มาประณีต
3. มน.ศค.10/
O186 คุณค่าของทำเนียบนักเขียนและรายชื่อวรรณคดีสยามของพระสารสาสน์พลชั้นร์ต่อการศึกษาวรรณคดีไทย..... 224
The Value of Phra Sarasasana Palakhandh's Directory of Siamese Authors and List of Siamese Literature to the Study of Thai Literature
โดย เสาวณิต วิงวอน วรรณานาวิกมูล กุลวดี มกราภิรมย์ และสรณัฐ ไตลังคะ
4. มน.ศค.13/
O250 การประเมินผลการประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อมทางสื่อของกรมประชาสัมพันธ์... 231
The Evaluation of the Environmental Fund's Publicity Campaigns: Public Relations Department's TV and Radio Programs
โดย วิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์ และสุทิตี ชัดติยะ
5. มน.ศค.15/
O253 การพัฒนาสื่อผสมมัลติมีเดียในรูปแบบเกมคำศัพท์ Word Factory ระยะที่ 1 รุ่นที่ 2.1..... 240
The Development of Word Factory E-Game Phase I Version 2.1
โดย กิติมา อินทร์มพรรย์

ภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ: ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างคุณลักษณะทางจิตวิทยา
การทำงานเป็นทีม และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

Leadership of Entrepreneurs: Structural Relationship among Psychological Characteristics,
Teamwork, and Success in Business.

รัตติกรณ์ จงวิศาล¹

Rattigorn Chongvisal

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ เซาวันอารมณ์ แรงงูใจภายใน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายนอกและภายใน การทำงานเป็นทีม และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 542 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์อิทธิพล ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่าเซาวันอารมณ์ แรงงูใจภายใน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายในส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ และการทำงานเป็นทีมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายนอกส่งผลโดยมีอิทธิพลทางลบต่อภาวะผู้นำของผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นยังพบว่าภาวะผู้นำของผู้ประกอบการส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อการทำงานเป็นทีมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภาวะผู้นำของผู้ประกอบการและการทำงานเป็นทีมส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the relationship among leadership, emotional intelligence, intrinsic motivation, adversity quotient, external and internal locus of control, teamwork, and business success of SME entrepreneurs. The samples were 542 SME entrepreneurs. Path analysis was processed by the statistical program. The results showed that emotional intelligence, intrinsic motivation, adversity quotient, and internal locus of control had positive direct effect on entrepreneurs' leadership, and teamwork at .05 level of significance. External locus of control had negative direct effect on entrepreneurs' leadership at .05 level of significance. Beside that, entrepreneurs' leadership had positive direct effect on teamwork at .05 level of significance. Entrepreneurs' leadership and teamwork had positive direct effect on business success of SME entrepreneurs at .05 level of significance.

Key Word: Leadership, Entrepreneur, SMEs, Psychological Characteristic, Teamwork, Success

R. Chongvisal: Rattigorn.c@ku.ac.th

¹ ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำนำ

ในปัจจุบันธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีความโดดเด่น และได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในประเทศไทยคือ ธุรกิจประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises) หรือ SMEs ซึ่งเป็นธุรกิจที่พบว่ามีจำนวนมากที่สุดของประเทศ และเป็นธุรกิจที่คาดว่าจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจให้กับประเทศ โดยจะเป็นฐานที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จขององค์กร คือ ผู้นำองค์กรหรือผู้ประกอบการ ซึ่งผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญหรือเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จของประสิทธิภาพและความมีประสิทธิภาพขององค์กร ความสำคัญของผู้นำ และภาวะผู้นำ (Leadership) มีการศึกษาวิจัยจำนวนมากทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทยที่ยืนยันว่าผู้นำและภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลขององค์กร ผลการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กร รวมถึงการพัฒนาบุคลากรในองค์กรและตัวแปรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง (Tucker, 1990; Bass & Avolio, 1994; รัตติกรณ์, 2545)

นอกเหนือจากภาวะผู้นำ มีคุณลักษณะทางจิตวิทยาของผู้ประกอบการหลายประการที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ แนวคิดทางจิตวิทยาพบว่า ผู้นำหรือผู้บริหารจำเป็นต้องมีเชาวน์อารมณ์ (Emotional Intelligence หรือ EQ) ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้และเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น โดยสามารถจัดการและใช้ประโยชน์จากอารมณ์ของตนเอง และสามารถสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่นได้ Goleman (1998) นักวิชาการที่มีชื่อเสียงด้านเชาวน์อารมณ์ได้กล่าวว่า ระดับเชาวน์อารมณ์และการกระทำของผู้นำมีผลโดยตรงต่อความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชา และผลการปฏิบัติงานของกลุ่มและองค์กร พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี (รัตติกรณ์, 2545; รัตติกรณ์, 2547) และความสำเร็จในการบริหารงาน (พวงรัตน์ และดุชะฎี, 2546) นอกจากนี้เชาวน์อารมณ์แล้วปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค (Adversity Quotient หรือ AQ) ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความอดทน ความพากเพียร และความสามารถในการผ่านพ้นความยากลำบาก รวมถึงความสามารถในการจัดการปัญหาและวิกฤติ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูง หากผู้ประกอบการมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคก็จะช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างสูงต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ มีผลการปฏิบัติ และผลผลิตขององค์กรในระดับที่สูง (Stoltz, 1997)

ในปัจจุบัน มีงานวิจัยพบว่า แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญอย่างสูงและเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล และผลการปฏิบัติงานที่เหนือความคาดหมายของบุคคล โดยพบว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจภายในจะเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานให้บรรลุผลด้วยความสามารถของตนเอง มีความยึดมั่นทุ่มเทและเสียสละให้กับการทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทนภายนอก ซึ่งจะส่งผลอย่างสูงต่อความสำเร็จในการทำงานทำให้ผลงานออกมามีคุณภาพดี (อรพินทร์ และคณะ, 2542) และนอกเหนือจากแรงจูงใจภายในแล้ว ความเชื่ออำนาจในตน (Locus of Control) เป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ความสามารถในการตัดสินใจของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน และส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมในการทำงานซึ่งจะแสดงออกตามความเชื่อของแต่ละบุคคล และพบว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจะมีความเชื่ออำนาจในตนสูง (สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544) ดังนั้นในการดำเนินกิจการทางธุรกิจ หากผู้ประกอบการเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตน คือมีความเชื่อว่าทุกสิ่ง

ทุกอย่างที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการคิด หรือการกระทำของตน ก็จะส่งผลให้ผู้ประกอบการตั้งใจ และทุ่มเทในการประกอบการนั้นๆ เพื่อให้กิจการของตนประสบผลสำเร็จ

นอกเหนือไปจากคุณลักษณะทางจิตวิทยาต่างๆ ของผู้ประกอบการที่คาดว่าจะมีผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจแล้ว การทำงานเป็นทีม (Teamwork) เป็นปัจจัยที่มีการยอมรับกันว่ามีความสำคัญอย่างสูงต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ เนื่องจากการทำงานเป็นทีมที่ประสบความสำเร็จจะช่วยให้เกิดพลังกลุ่ม ความร่วมมือ การประสานงานของทุกคน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกันในองค์การซึ่งผลของการทำงานเป็นทีมนี้ จะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจได้

จากแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่าในธุรกิจ SMEs ตัวผู้ประกอบการเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นผู้สร้างและดำเนินธุรกิจด้วยตนเอง อีกทั้งการที่ธุรกิจ SMEs มีขนาดเล็กและขนาดกลาง การดำเนินงาน การควบคุมบังคับบัญชาของผู้ประกอบการจึงมีความใกล้ชิด ซึ่งทำให้ภาวะผู้นำและคุณลักษณะต่างๆ ทางจิตวิทยาของผู้ประกอบการมีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ เซาวันอารมณ์ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจภายใน การทำงานเป็นทีม และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกสรรหา ส่งเสริม และวางแผนพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ซึ่งจะเป็นกำลังหลักสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจของประเทศให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ เซาวันอารมณ์ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจภายใน การทำงานเป็นทีม และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ เซาวันอารมณ์- ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจภายใน การทำงานเป็นทีม และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs

อุปกรณ์และวิธีการ

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการเก็บข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มประเภทกิจการ 3 ประเภทคือ กิจการผลิตสินค้า กิจการค้าส่งค้าปลีก และกิจการบริการ และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากรายชื่อผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SMEs โดยสุ่มตัวอย่างจากผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มประเภทกิจการ 3 ประเภทจากภูมิภาคต่างๆ เป็นจำนวน 542 คน ซึ่งการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และคณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับผู้ประกอบการด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบไปด้วย 7 เครื่องมือ คือ 1) แบบวัดภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs 2) แบบวัดเชาวน์อารมณ์ 3) แบบวัดความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค 4) แบบวัดความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง 5) แบบวัดแรงจูงใจภายใน 6) แบบวัดการทำงานเป็นทีม 7) แบบวัดความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการหาคุณภาพของแบบวัดทุกฉบับ โดยการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่า Item-total Correlation

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากข้อมูลแบบสอบถามส่วนบุคคล นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และหาค่าเฉลี่ย ข้อมูลตัวแปรที่ได้จากแบบวัด นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน ค่าสหสัมพันธ์ (Pearson's Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์อิทธิพล (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ในการรายงานผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอออกเป็น 2 ตอนคือ การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และผลการวิเคราะห์อิทธิพล

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

Table 1 Mean, standard deviation, and correlation coefficient of variables of the samples

Variables	Mean	SD	1	2	3	4	5	6	7	8
1. LEADER	3.06	.48	1.000	.610**	.576**	.554**	.587**	-.269**	.441**	.509**
2. EQ	2.69	.45	.610**	1.000	.619**	.428**	.614**	-.133**	.453**	.463**
3. TEAM	2.84	.51	.576**	.619**	1.000	.470**	.533**	-.150**	.377**	.513**
4. MOTIV	4.04	.59	.554**	.428**	.470**	1.000	.706**	-.346**	.540**	.473**
5. AQ	3.88	.54	.587**	.614**	.533**	.706**	1.000	-.301**	.623**	.538**
6. EXLOCUS	2.36	.68	-.269**	-.133**	-.150**	-.346**	-.301**	1.000	-.322**	-.160**
7. INLOCUS	3.79	.54	.441**	.453**	.377**	.540**	.623**	-.322**	1.000	.472**
8. SUCCESS	3.66	.61	.509**	.463**	.513**	.473**	.538**	-.160**	.472**	1.000

**P < .01

หมายเหตุ

LEADER = ภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs

EQ = เชาวน์อารมณ์

TEAM = การทำงานเป็นทีม

MOTIV = แรงจูงใจภายใน

AQ = ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค

EXLOCUS = ความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายนอก

INLOCUS = ความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายใน

SUCCESS = ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

จากตารางที่ 1 พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่ที่ศึกษามีค่าสหสัมพันธ์ทางบวก (ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .377 ถึง .706) ยกเว้นตัวแปรด้านความเชื่ออำนาจภายนอกตนจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับตัวแปรอื่น (ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.133 ถึง -.346) และทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับค่าเฉลี่ยของตัวแปรต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ยกเว้นความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายนอกอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

การวิเคราะห์อิทธิพล

ในการวิเคราะห์โมเดลตามกรอบแนวคิดการวิจัยแสดงอิทธิพลของตัวแปรที่เป็นสาเหตุของความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ไม่พบว่าโมเดลแรกมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไคสแควร์เท่ากับ 99.81 ที่องศาอิสระเท่ากับ 6 ($p=.00$) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .96 ค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ .17 และค่า Comparative Fit Index (CFI) เท่ากับ .95 จึงได้ทำการปรับแก้โมเดลขึ้นมาใหม่โดยอาศัยความรู้ทางทฤษฎีประกอบและคำแนะนำของโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล ผลที่ได้จากการทดสอบความกลมกลืนของโมเดลที่ปรับแก้แล้วกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่ามีความกลมกลืนกัน โดยมีค่าไคสแควร์เท่ากับ 9.59 ที่องศาอิสระเท่ากับ 7 ($p=.21$) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ .02 และค่า Comparative Fit Index (CFI) เท่ากับ 1.00

สามารถระบุขนาดอิทธิพลของตัวแปรที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุของความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ได้ดังตารางต่อไปนี้

Table 2 Total effect, indirect effect, and direct effect of causal variables on business success of SMEs entrepreneurs.

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล			ภาวะผู้นำ			การทำงานเป็นทีม			ความสำเร็จ ฯ		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
เชาวน์อารมณ์	.40	-	.40	.50	.10	.40	.19	.19	-			
แรงจูงใจภายใน	.25	-	.25	.21	.06	.15	.09	.09	-			
ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค	.14	-	.14	.03	.03	-	.24	.03	.21			
ความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายนอก	-.09	-	-.09	-.02	-.02	-	-.02	-.02	-			
ความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายใน	-	-	-	-	-	-	.19	-	.19			
ภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs	-	-	-	.25	-	.25	.24	.06	.18			
การทำงานเป็นทีม	-	-	-	-	-	-	.23	-	.23			
	R ²			.50			.46			.41		

หมายเหตุ ขนาดอิทธิพลทุกค่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุภายนอกที่ส่งผลโดยมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือเชาวน์อารมณ์ ส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs และการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .40 และ .40 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบเช่นเดียวกันว่า เชาวน์อารมณ์มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ (กนกวรรณ, 2546; รัตติกรณ์, 2547; Barling, Slater, & Kelloway, 2000; Viriyavidhayavongs, & Jiamsuchon, 2001) และแนวคิดที่พบว่าเชาวน์อารมณ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้

การทำงานร่วมกันเป็นทีมประสบความสำเร็จ (รัตติกรณ์, 2544) แรงจูงใจภายในส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs และการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .25 และ .15 ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธรรม อัครศักดิ์สกุล (2549) ที่พบว่าแรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำ ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs และผลสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .14 และ .21 ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดที่พบว่าความสามารถในการอดทนอดกลั้นต่อความเครียดและปัญหาอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการของผู้นำ (Yuki, 2006) และงานวิจัยที่พบว่าความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสามารถทำนายคุณลักษณะปัจจัยและคุณลักษณะต่างๆ เช่น ผลการปฏิบัติงาน และความมีผลิตผล (Stolz, 1997) ความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายนอกส่งผลโดยมีอิทธิพลทางลบต่อภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ -.09 สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายนอกมีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะผู้นำ (ประหยัด, 2547) และสอดคล้องกับแนวคิดที่กล่าวว่าความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายนอกมีประสิทธิผลน้อยกว่าความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายในในการทำงานผลกำไรและการเติบโตของบริษัท (Miller, & Toulouse, 1986 อ้างถึง Yuki, 2006) ส่วนความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายในส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .19 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยที่พบว่าความเชื่ออำนาจควบคุมตนภายในส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานและความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ (วิบูลย์, 2546; สุปราณี และไว, 2546; Howell & Avolio, 1993 อ้างถึงใน Yuki, 2006)

ตัวแปรเชิงสาเหตุภายในที่ส่งผลโดยมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรผลภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs ส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อการทำงานเป็นทีม และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .25 และ .18 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม (Dionne, & et al, 2003) และแนวคิดที่พบว่าภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในทีมประเภทต่างๆ (Yuki, 2006) เช่นเดียวกับงานวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ (หทัยกาญจน์, 2549; พิมพ์พร, 2549; รัตติกรณ์, 2549; ชาญ, 2550; Mehta, Dubinsky, & Anderson, 2003) และการทำงานเป็นทีมส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .23 สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าการทำงานเป็นทีมส่งผลต่อผลการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงานของทีม (กาญจนา, 2547; สุริย์, 2547)

ตัวแปรเชิงสาเหตุภายนอกที่ส่งผลโดยมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เซวาน์อารมณ์ส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อการทำงานเป็นทีม โดยส่งผ่านภาวะผู้นำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .10 และยังส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยส่งผ่านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .19 ตัวแปรด้านแรงจูงใจภายในส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อการทำงานเป็นทีมโดยส่งผ่านภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .06 และยังส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยส่งผ่านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .09 ตัวแปรด้านความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อการทำงานเป็นทีมโดยส่งผ่านภาวะ

ผู้นำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .03 และยังส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยส่งผ่านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .03 ตัวแปรด้านความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองภายนอกส่งผลโดยมีอิทธิพลทางลบต่อการทำงานเป็นทีมโดยส่งผ่านภาวะผู้นำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ -.02 และยังส่งผลโดยมีอิทธิพลทางลบต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยส่งผ่านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .02 นอกจากนี้พบว่าภาวะผู้นำส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ โดยส่งผ่านการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน คือ .06

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เซวาร์นอรณณ์ แรงจูงใจภายใน ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองภายนอก สามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs ได้ร้อยละ 50 และพบว่า เซวาร์นอรณณ์ แรงจูงใจภายใน ภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ SMEs สามารถอธิบายความแปรปรวนของการทำงานเป็นทีม ได้ร้อยละ 46 นอกจากนี้ ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองภายใน สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ได้ ร้อยละ 41

ผลของเส้นทางอิทธิพลที่สามารถอธิบายถึงความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ในโมเดลที่ปรับแก้แล้ว สามารถแสดงอิทธิพลของตัวแปร ได้ดังภาพต่อไปนี้

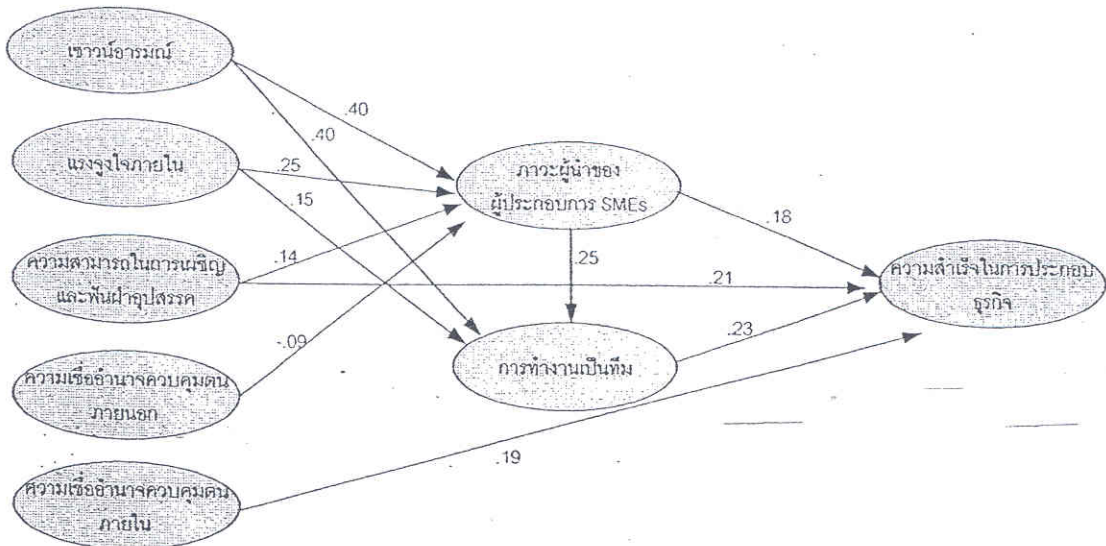

Figure 1 Structural relationship model of causal variables on business success of SMEs entrepreneurs

สรุป และข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่าเซวาร์นอรณณ์ แรงจูงใจภายใน ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองภายในส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อภาวะผู้นำของผู้ประกอบการ และการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำของผู้ประกอบการส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ภาวะผู้นำของผู้ประกอบการและการทำงานเป็นทีมส่งผลโดยมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นในการคัดเลือกสรรหาและส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการ จึงควรใช้คุณลักษณะทางจิตวิทยา

เหล่านี้เป็นเกณฑ์ใช้ในการคัดเลือก สรรหาและส่งเสริมผู้ประกอบและรวมถึงใช้เป็นคนลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาเพื่อให้ผู้ประกอบการมีคุณลักษณะเหล่านี้ในระดับที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Barling, J., F. Slater, and E. K. Kelloway. 2000. Transformational Leadership and Emotional Intelligence: an Exploratory Study. *Leadership & Organization Development Journal*. 21(3) : 157-161
- Bass, B. M. & B. J. Avolio. 1994. *Improving Organization Effectiveness Through Transformational Leadership*. Thousand Oaks : Sage.
- Dionne. S. D., et al. 2004. Transformational Leadership and Team Performance. *Journal of Organizational Change Management*. 17 (2) : 177-193.
- Goleman, D. 1998. *Working with Emotional Intelligence*. New York: Bantam.
- Mehta R., A. J. Dubinsky, and R. E. Anderson. 2003. Leadership Style, Motivation and Performance in International Marketing Channels. *European Journal of Marketing*. 37(1/2) : 50-85.
- Stoltz, G. P. 1997. *Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities*. New York: John Willey&Son, Inc.
- Tucker M.L. 1990. "Higher Education Leadership: Transformational as a Predictor of Satisfaction Effectiveness, and Extra Effort," Ph.D. Dissertation, University of New Orleans. Dissertation Abstracts International. (CD-ROM). 52
- Viriyavidhayavongs, V., and S. Jiamsuchon. 2001. The Relationship between Emotional Quotient (EQ) And Leadership Effectiveness in Life Insurance Business Organizations. *ABAC Journal*. 1 (2)
- Yukl, G. 2006. *Leadership in Organizations*. 6th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- กนกวรรณ กอบกุลธนชัย. 2546. ความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์อารมณ์ ภาวะผู้นำ กับผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กาญจนา แสนทวี. 2547. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่เป็นแบบอย่างของหัวหน้าหรือผู้ปฎิบัติงานเป็นทีมการพยาบาล กับผลผลิตของงานตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลทั่วไป. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญ รัตนะพิสิฐ .2550. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประหยัด แซ่หลิม. 2547. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตชนบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และดุขุฎี โยเหลา. 2546. การศึกษาเชาวน์อารมณ์ในฐานะตัวกำหนดความสำเร็จของ

- ผู้บริหาร. วารสารพฤติกรรมศาสตร์ฉบับปริทัศน์. 9 : 17-35.
- พิมพ์พร สงวนพงษ์. 2549. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ศึกษาเฉพาะกรณี: ผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกของสมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2544. "เขาวน้อารมณ์กับการทำงาน". วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 27(กรกฎาคม-ธันวาคม) : 14-23.
- _____. 2545. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 28 (ม.ค. - มิ.ย.): 31-48.
- _____. 2547. รายงานการวิจัย เรื่อง "โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ เขาวน้อารมณ์ และพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ". ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิบูลย์ พาสี. 2546. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจใจตน ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน กับ พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน กระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏเลย. สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2544. รายงานผลการวิจัยเรื่อง การสร้างและพัฒนาทักษะ การเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางที่ประสบความสำเร็จของธุรกิจเอกชนไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุธรรม อิศวศักดิ์สกุล. 2549. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภาวะผู้นำ บรรยากาศองค์การและผลการปฏิบัติงาน ของผู้จัดการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุปราณี ศรีฉัตรวิมล และไวจามรมาณ. 2546. การสร้างและพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อม และขนาดกลางที่ประสบความสำเร็จของธุรกิจเอกชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรีย์ ไพธาราม .2547. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำชั้นยอดของหัวหน้าหอผู้ป่วยการทำงานเป็นทีมกับ ประสิทธิภาพของหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัยกาญจน์ จันทะเสน. 2549. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทการผลิต ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรพินทร์ ชูชม และคณะ. 2542. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบวัดแรงจูงใจภายใน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.